

Sygn. I C 196/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Banaś
Protokolant:	Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa E. D., M. D. i J. D.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddała powództwo;
2. zasądza solidarnie od powodów E. D., M. D. i J. D. na rzecz pozwanego (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 3.617 zł (słownie: trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt I C 196/13

UZASADNIENIE

Powodowie E. D., J. D. i M. D. w pozwie wniesionym pierwotnie do Sądu Rejonowego (...) przeciwko (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. domagali się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy (...) w dniu 7 listopada 2012r. sprawie (...) w oparciu o który jak twierdzili prowadzona jest przeciwko nim na wniosek pozwanego jako wierzyciela egzekucja przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w sprawach o sygn. (...) zarzucając, że objęte spornym tytułem roszczenie przedawniło się.

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2013r. Sąd Rejonowy (...) z uwagi na wskazaną w pozwie wartość przedmiotu sporu uznał się niewłaściwym rzeczowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu (...)

Pozwany (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. (poprzednio (...) S.A. w W.) wniósł o oddalenie powództwa wskazując w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, iż powództwo przeciwegzekucyjne jest całkowicie bezzasadne, a nadto E. D. i M. D. nie posiadają legitymacji procesowej do zgłaszania tego rodzaju roszczeń bowiem bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 18 października 2012r. postanowieniem Sądu Rejonowego (...) w sprawie (...) została

nadana klauzula wykonalności tylko przeciwko J. D. i to wobec niej w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy Komornik sądowy prowadzi egzekucję sprawie (...)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 czerwca 2008 r. w L. pozwany, działający ówczesnie pod firmą (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, zawarł z powodem, M. U. Kredytu Obrotowego nr (...) zmienioną następnie Aneksiem z dnia 27 sierpnia 2009 r. oraz Porozumienie o restrukturyzacji kredytu udzielonego na podstawie umowy.

Bezsporne – nadto Umowa z dnia 30.06.2008r. Aneks z dnia 27.08.2009r., porozumienie z dnia 13.05.2010r. k. 56-61.

W dniu 27 sierpnia 2009r. pozwany zawarł z J. U. Poręczenia na zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego M. D.. Jednocześnie powódka złożyła w trybie art. 97 ust 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo Bankowe oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 160.000,00 zł i upoważniła pozwanego do wystąpienia do Sądu o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w terminie 3 lat od daty rozwiązania Umowy Kredytu. Integralną częścią umowy poręczenia stanowiła zgoda małżonka powódki – E. D., na zaciągnięcie przez powódkę zobowiązania z tytułu Umowy Poręczenia.

Dowód; Umowa Poręczenia z dnia 27.08.2009r. k. 63

W związku z brakiem spłaty należności, pozwany wypowiedział powodowi M. D. umowę z dnia 30 czerwca 2008r. Rozwiązanie umowy nastąpiło na skutek upływu terminu wypowiedzenia z dniem 7 czerwca 2012 r.

W dniu 18 września 2012r. pozwany, zgodnie z § 3 Umowy Poręczenia wezwał powódkę do spełnienia świadczenia dłużnika głównego, tj. powoda – M. D.. Pomimo powyższego nie spełniła ona świadczenia.

Dowód; zaświadczenie pozwanego działającego ówczesnie pod firmą (...) S.A. Z dnia 18.10.2012 r. dowód doręczenia wypowiedzenia powodowi z dnia 24.04.2012 r. wezwanie do zapłaty z dnia 18.09.2012 r. wraz z dowodem doręczenia powódce J. D. w dniu 04.10.2012 r. k.64-65, 67-68, 70, 76-77.

W związku z powyższym oraz ze złożonym przez powódkę, J. D. oświadczeniem o poddaniu się egzekucji pozwany na podstawie art. 96 powołanej powyżej ustawy Prawo Bankowe, w oparciu o księgi bankowe, wystawił w dniu 18 października 2012 r. Bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) w celu przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego.

W dniu 31 października 2012 r. pozwany, działający ówczesnie pod firmą (...) S.A. złożył do Sądu Rejonowego (...) wniosek o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) klauzuli wykonalności przeciwko J. D..

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2012 r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Rejonowy (...) nadał klauzulę wykonalności Bankowemu tytułowi egzekucyjny nr (...) zgodnie z wnioskiem.

Dowód; wniosek z dnia 23.10.2013 r. o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, Bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) zaopatrzone w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowy (...) z dnia 07.11.2012 r. (sygn. akt (...)) k. 78-82.

Na skutek połączenia spółek kapitałowych, przeprowadzonego w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 ksh, (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. z dniem 31 grudnia, 2012r. na mocy art. 494 § 1 ksh, wstąpiła w ogół praw i obowiązków (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. W związku z powyższym na wniosek pozwanego z dnia 13 lutego 2013r. Sąd Rejonowy (...) postanowieniem z dnia 27 lutego 2013r. nadał klauzulę wykonalności Bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) opatrzonemu przez Sąd Rejonowy (...) klauzulą wykonalności z dnia 7 listopada 2012r. w sprawie (...), na rzecz pozwanego z uwzględnieniem przejścia uprawnień.

Dowód; wniosek z dnia 13.02.2013r. o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz pozwanego wraz z dowodem nadania w dniu 20.02.2013r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) zaopatrzony w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowy (...) z dnia 27.02.2013 r. (sygn.. akt: (...)) k. 82v – 83.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) R. T. prowadzi postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt (...) z wniosku wierzyciela (pozwanego w niniejszej sprawie) z dnia 7 maja 2013 roku przeciwko M. D. i J. D.. Podstawą prowadzenia egzekucji w sprawie (...) przeciwko dłużnicze J. D. jest tytuł wykonawczy w postaci Bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego (...) z dnia 7 listopada 2012r. w sprawie (...).

Dowód; akta SR (...) sygn. (...), a kta egzekucyjne (...)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W drodze powództwa opartego na przepisie art. 840 KPC, dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części, bądź ograniczenia tej wykonalności. Jest to zatem środek prawny przyznany dłużnikowi zmierzający do zwalczania tytułu wykonawczego w całości, części albo jego ograniczenia. Wyrok pozbawiający wykonalności tytuł wykonawczy uniemożliwia prowadzenie jakiegokolwiek egzekucji na podstawie takiego tytułu. W drodze powództwa z art. 840 kpc można zwalczać jedynie sądowy tytuł wykonawczy, i to bez względu na to, od jakiego organu pochodzi tytuł egzekucyjny. Istotne jest tylko to, czy danemu tytułowi egzekucyjnemu sąd nadał klauzulę wykonalności. Powyższe stwierdzenie należy odnieść także do tytułu egzekucyjnego pochodzącego od organu administracyjnego, któremu sąd nadal klauzulę wykonalności.

Prawo bankowe z 1989 r. przewidywało w art. 53 ust. 3 powództwo o umorzenie egzekucji, jako środek obrony dłużnika przeciwko egzekucji prowadzonej na podstawie bankowego tytułu wykonawczego. Obecnie obowiązujące Prawo bankowe - ustawa z dnia z dnia 29 sierpnia 1997r. (Dz. U. Nr 140, póź. 939) przyznało bankom uprawnienia do wystawiania jedynie bankowych tytułów egzekucyjnych (art. 96 Pr. Bank.), które po nadaniu im przez sąd klauzuli wykonalności stają się podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów kpc (art. 97 i 98 Prawa Bankowego). Zatem merytoryczna obrona dłużnika przeciwko egzekucji prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego powstałego z bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności sprowadza się obecnie do możliwości wytoczenia powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

W doktrynie i judykaturze wyrażany jest pogląd, który Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela, iż w razie postawienia przez bank kredytu w stan wymagalności, dłużnik na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. może domagać się pozbawienia tego tytułu wykonawczego wykonalności (vide: postanowienie SN z dnia 20 marca 1986 r., II CZ 4/86, OSNCP 1987, nr 4, póź. 61, z głosem A. Marciniaka, OSPiKA 1988, nr 5, póź. 132).

Powództwo przeciwegzekucyjne o charakterze opozycyjnym może być oparte na jednej z trzech podstaw wymienionych w § 1 art. 840 kpc. Pierwsza z nich polega na przeczeniu przez dłużnika zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Dłużnik może powoływać się na zdarzenia, które zaszły zarówno przed jak i po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a nadaniem temu tytułowi klauzuli wykonalności. Z tym, że powoływanie się na zdarzenia zaszłe przed powstaniem tytułu egzekucyjnego oznacza zaprzeczenie przez dłużnika obowiązku spełnienia na rzecz wierzyciela świadczenia wskazanego w tytule. Powództwo oparte na tym zaprzeczeniu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy nie stoi temu na przeszkodzie niedopuszczalność drogi sądowej, powaga rzeczy osądzonej ani zawisłość sprawy. Wynika więc z tego, że powoływanie się na zdarzenia zaszłe przed powstaniem tytułu egzekucyjnego dotyczy może takich tytułów, jak ugoda sądowa, ugoda zawarta przed sądem polubownym albo akt notarialny, a zdaniem Sądu, orzekającego w niniejszej sprawie, od daty wejścia w życie nowego prawa bankowego, również bankowego tytułu egzekucyjnego. Przyjmuje się, że w odniesieniu do ostatnio wymienionych tytułów, powództwo może być oparte na zarzutach braku zdolności procesowej, braku pełnomocnictwa osoby, która w imieniu dłużnika złożyła oświadczenie

woli, wad oświadczenia woli, nieważności aktu notarialnego lub jego bezskuteczności (Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, Komentarz E. Wengerka, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1972, str. 287). Natomiast dłużnik może bez ograniczeń powoływać się na zdarzenia zaszele po powstaniu tytułu egzekucyjnego (vide: Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz pod red. K. Piaseckiego, Wydawnictwo C.H.BECK, Warszawa 1997, str. 856).

Podstawa ta umożliwia dłużnikowi obronę poprzez wykazanie, że sam tytuł egzekucyjny, którego nie chroni powaga rzeczy osądzonej, zawiera treść nie odpowiadającą rzeczywiście stanowi rzeczy (vide: E. W., str. 288).

Wobec powyższego należy uznać, iż dopuszczalne co do zasady było oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego w niniejszej sprawie na pkt 1 § 1 art. 840 kpc, przy przyjęciu, iż roszczenie pozwanego banku uległo przedawnieniu.

Druga podstawa powództwa uregulowana w punkcie 2 §1 przywołanego powyżej artykułu zachodzi, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a gdy tytułem tym jest orzeczenie sądowe – po zamknięciu rozprawy, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Sąd orzekając o pozbawieniu wykonalności tytułu wykonawczego, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc obowiązany jest ustalić zatem, czy po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło takie zdarzenie, którego skutkiem było wygaśnięcie zobowiązania. Podnieść przy tym należy, iż ciężar wykazania wygaśnięcia zobowiązania oraz jego zakresu spoczywa na dłużniku (powodzie), który z okoliczności tej wywodzi skutki prawne.

Zdarzenia, o których mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., muszą zaistnieć przed wydaniem wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności, a nawet przed wytoczeniem powództwa. Stwierdzenie takiego zdarzenia ma charakter deklaracyjny ustalenia faktu, powodującego wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania albo niemożność jego egzekwowania (por. orzeczenie SN z dnia 20 października 1966 r., III CR 224/66, OSNCP 1967, nr 7-8, poz. 130).

Przez zdarzenia, o których mowa w tym przepisie, rozumieć należy okoliczności faktyczne, powodujące wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania; nie chodzi tu zaś o jakieś przypadki, czy też zajścia losowe. „Wygaśnięcie zobowiązań” nie oznacza, że tylko sytuacje wynikłe z zakresu prawa zobowiązań mogą wchodzić w rachubę. Podstawą bowiem powództwa opozycyjnego mogą być zdarzenia, wskutek których zobowiązanie wygasło, wynikające również z innych stosunków prawnych (por. Z. Ś., Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część druga. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, W. 2001, Wydawnictwa (...) (wydanie III) s. 496.

Powodowie E. D., M. D. i J. D. domagając się pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wydanego w sprawie (...) powoływali się na okoliczność, że zaistniało zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło i nie może być egzekwowane.

Powodowie nie mają jednak racji.

Ustalony w sprawie stan faktyczny głównie w oparciu o dokumenty przedstawione przez pozwanego dowodzi, iż roszczenie stwierdzone tytułem egzekucyjnym w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) z dnia 18 października 2012r. nie uległo przedawnieniu.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata (art.118 kodeksu cywilnego). Terminy dziesięcioletni i trzyletni są terminami ogólnymi, od których odstępstwa w kierunku przedłużenia lub skrócenia może przewidywać tylko przepis rangi ustawowej. Zróżnicowanie terminów przedawnienia określonych w art. 118 k.c. nie zależy ani od charakteru podmiotu, któremu roszczenie przysługuje, ani od charakteru rozstrzyganej sprawy (cywilna czy gospodarcza), a wyłącznie od rodzaju (kwalifikacji) roszczenia z punktu widzenia jego związku z określonym rodzajem działalności (tak również wyrok SN z 6 listopada 1998 r., (...)). Do zakwalifikowania roszczenia jako związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej nie jest decydujące wpisanie określonego podmiotu jako przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców, status przedsiębiorcy bowiem nie zależy od wpisu, ale od podjęcia i wykonywania we własnym imieniu działalności gospodarczej lub zawodowej. Przykładem roszczeń związanych z

prowadzeniem działalności gospodarczej są roszczenia banku o zwrot kredytu i dlatego przedawniają się w terminie trzech lat liczonym od dnia wymagalności roszczenia z tego tytułu (tak SN w wyroku z 21 listopada 2008 r., (...) (...)9, nr C, poz. 75, w wyroku z 2 października 2008 r., (...), (...), nr C, poz. 60).

Pojęcie wymagalności roszczenia nie zostało zdefiniowane przez żaden przepis kodeksu cywilnego. Przepis art. 120 k.c. wprowadza ogólną regułę ustalania początku biegu terminu przedawnienia, zgodnie z którą bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia wymagalności roszczenia. W literaturze przedmiotu przyjmuje się „że w świetle art. 120 k.c. przez wymagalność roszczenia powinno się rozumieć dzień, w którym dłużnik może spełnić świadczenie w sposób zgodny z treścią zobowiązania”. W uzasadnieniu wyroku składu 7 sędziów z 12 lutego 1991r. (...), (...), nr 7-8, poz. 137) Sąd Najwyższy wskazał na to, że doktryna określa wymagalność jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności. Stanowi to początek biegu przedawnienia. **!KOMENTARZ DODANY!**

Bieg przedawnienia nie może się rozpocząć, zanim roszczenie stało się wymagalne. Termin wymagalności roszczenia określa ustawa lub umowa. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że roszczenie wynikające z tytułu Umowy jak i Umowy Poręczenia nie uległo przedawnieniu. Pozwany, działający ówczesznie pod firmą (...) S.A., stosownie do uregulowania wynikającego w tym zakresie z Umowy Poręczenia (§ 4), wystąpił do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjny nr (...) przeciwko powódce J. D. w terminie 3 lat od daty rozwiązania Umowy Kredytowej zawartej z M. D., tj. dnia 31.10.2012 r., natomiast rozwiązanie Umowy nastąpiło na skutek upływu terminu wypowiedzenia z dniem 7 czerwca 2012 r. i to wówczas roszczenie banku stało się wymagalne.

Z tych względów powództwo J. D. podlegało oddaleniu.

Natomiast co do powództwa pozostałych powodów to uszło ich uwadze, a tym samym zasadny okazał się zarzut pozwanego podniesiony w odpowiedzi na pozew, iż nie posiadają oni legitymacji do wytoczenia niniejszego powództwa, albowiem w rozumieniu art.840 kpc, nie są oni dłużnikami określonymi w tytule wykonawczy wydanym przez Sąd Rejonowy (...) w sprawie (...) w oparciu o który prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.

Również zatem i ich powództwo, aczkolwiek z innych względów podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie niezbędne koszty procesu. Do kosztów tych zalicza się zgodnie z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. wynagrodzenie radcy prawnego. Wysokość tych kosztów należało więc ustalić w oparciu o paragraf 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2002.163.1349 i zm.).